

PRESSMEDDELANDE.

Nypremiär för *Sympati för Djävulen* 15 mars på Lilla scenen

”Varenda djävel. Bortskämda författarbarn... min Führer, ett helt rike.
Varenda djävel har jag överlevt. Jag överlever varenda satan.
Jag lever. Min kollega skickade jag till läger men jag lever.
Ministerpresidenten sa: Ni ska bli kulturminister, ni ska bli teaterchef.
Jag sa: Ja tack. Det är en ära.”
Ur Sympati för Djävulen

Nu är det 1963. Nyårsafton på ett hotell i Manilla. Teatermannen Gustaf Gründgens och medhavd gosse är på jorden-runt-resa. Det är hett och solbrännan svider. Också annat svider.

Om någon timme är det nytt år. Världen sluter sig.
Tårar? Nej.
Han bara repeterar. REPETERAR.

En pjäs efter den tyske skådespelaren Gustaf Gründgens liv.
Gustaf Gründgens är förlaga till Klaus Manns *Mefisto* och filmen med samma namn.

– Lucas och jag har pratat i flera år om en text med utgångspunkt från det gamle "skådissspöket" Gustaf Gründgens. Han som en gång i tiden var förebild för den nazistiske karriäristen i Klaus Manns *Mefisto*. Jag spelade den en gång som slutproduktion i Malmö och blev (lite motvilligt) fascinerad. Gründgens var en kort period gift med Klaus Manns syster Erika, samtidigt som han förmodligen hade ett förhållande med den homosexuelle Klaus, säger Rikard Wolff

– När jag lärde känna Lucas, upptäckte vi snart att vi delade intresset för den historien och Lucas började spontant skriva en monolog om Gründgens sista timmar. Denna man som lyckades med konststycket att resa sig som en fågel Fenix ur tredje rikets aska och återuppstå som BRD: s stora teaterman.

Han dog hastigt av en överdos (möjligen självmord) på ett hotellrum i Manilla 1963, medan hans unga resällskap befann sig i hotellbaren.

– Hursomhelst, Lucas har skrivit en text om sorg och längtan, svek och förnedring, framförallt om den allmängiltiga frågan om konst och moral, säger Rikard Wolff.

Ljussättaren Linus Fellbom debuterar som regissör med *Sympati för Djävulen*.

– Det är det äckliga, frånstötande och elaka som man ändå sympatiserar med som fascinerar mig, säger Linus Fellbom. När han släpptes från det ryska fångläger han satt i runt krigsslutet skrev han i en artikel i Berliner Tageszeitung: Ålskade Berlinare, nu är jag tillbaka! Det var på våren 1946... Det är både rörande och upprörande med en sådan total brist på ödmjukhet.

Filmerna med Klaus Maria Brandauer var min ingång till Gustaf Gründgens, jag såg den nog första gången när jag var 7, 8 år.

Även Lucas Svensson, omtalad dramatiker, har ett intensivt och framförallt långt förhållande till myten och teatermannen Gustaf Gründgens.

– Gründgens då, första mötet med gubben är på Söderportskolans bibliotek i Kristianstad, i gymnasieåldern, säger Lucas Svensson, dramatiker. Teaterhyllan består av fyra böcker, disparata urval, Aspelin, en Ingvar Holm och så, överraskande en stor bok med färgbilder ur Gründgens berömda *Faust*, det vita ansiktet, demoni i technicolor. Någonstans satte den sig. Det var det

stockholms stadsteater

PRESSMEDDELANDE.

första, ansiktet och det kusliga som strålar från de där föreställningsbilderna, något artificiellt, obehagligt.

– Senare lär jag känna Mefisto och Gründgens historia, och den är ju på något vis den typiska nittonhundratalshistorien om konst och moral. Hur leva och samtidigt hålla sig ren? Hur hålla sig ren och samtidigt leva? Eller är det så att man inte måste vara helt ren, utan snarare lite halvsolkig, ok så länge man inte har andras liv, direkt, på sitt samvete.

Där handlar det ju om existentialism och förutsättningarna för att leva i ett modernt samhälle, i en stat, i Gründgens fall en diktatur som inte längre bryr sig om att tvätta bort blodet mellan morden. Gründgens säger i romanen Mefisto (Klaus Manns ord) Jag är ju bara en skådespelare. Men är han det? Det där ”Bara” säger på något sätt att han inte vet vad han sysslar med, men är det så? Var inte den riktige Gründgens en betydligt kallare, mer kalkylerande och driven person? Att överleva en diktatur och sedan gå vidare med fanan i topp tyder på det. Den ickemoraliska människan, den som säljer vad som helst för en smula glans, det intresserar mig, och, vad blir det kvar av en sådan människa? Vad lämnar han livet med, Gründgens historia är ju också den en sorts Faust-historia. Människan frestad av djävulen osv. Att göra karriär och att vara karriärist är två saker och förväxlas ibland men är båda omöjliga utan offer på något vis.

– Och, slutligen, man möter människor, här i Sverige, som är osannolikt provocerade av Gründgens, nu, nästan fyrtio år efter hans död. Och där ligger det intressanta, en människa så föraktad, som väcker så mycken avsky gör att jag vill veta, eller åtminstone vill försöka hitta, inte en förståelse, men en röst för detta avskydda, jag vill höra den, och, går den rösten att begripa?

SYMPATI FÖR DJÄVULEN

Av Lucas Svensson

I rollen: **Rikard Wolff**

Regi, scenografi och ljus: **Linus Fellbom**

Kostym: **Kajsa Larsson**

Mask: **Kjerstin Elg**

Urpremiär 19 oktober 2005 på Strindbergs Intima Teater

Nypremiär 15 mars 2006 på Lilla scenen

Föreställningsbilder finns på www.stadsteatern.stockholm.se

För mer information kontakta:

Lotta Fristorp på 08-506 20 218 eller lotta.fristorp@stadsteatern.stockholm.se

stockholms stadsteater